

Teaching Guide						
Identifying Data				2016/17		
Subject (*)	Matemáticas I		Code	611G02009		
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas					
Descriptors						
Cycle	Period	Year	Type	Credits		
Graduate	1st four-month period	First	FB	6		
Language	Spanish/Galician					
Teaching method	Face-to-face					
Prerequisites						
Department	Economía Aplicada 2					
Coordinador	Saez Diaz, María Consuelo	E-mail	consuelo.saez@udc.es			
Lecturers	Blanco Louro, Amalia Lema Fernández, Carmen Socorro Rey Miguez, Fernando Saez Diaz, María Consuelo Sanchez Quinza-Torroja, Juan Manuel	E-mail	amalia.blanco.louro@udc.es carmen.lemaf@udc.es fernando.rey.miguez@udc.es consuelo.saez@udc.es j.quinza-torroja@udc.es			
Web	moebius.udc.es					
General description	O obxectivo de esta materia é a introdución do estudiantado nos fundamentos do cálculo diferencial e integral dunha variábel e a álgebra linear que serán precisos para a aprendizaxe do resto de mateiras do grao e para o seu futuro profesional. O/A estudiante deberá comprender os conceptos básicos presentados e os resultados que os relacionan e aplicar de xeito correcto e con rigor estes coñecementos para a resolución práctica de problemas. Farase unha enfase especial na aplicación dos contidos do curso a problemas de contido económico e á interpretación dos resultados obtidos. Ademais, preténdese axudar ao estudiantado a desenvolver competencias xenéricas como a capacidade de análise e síntese, capacidade de razonamento lóxico, capacidade de resolución de problemas, espírito crítico, aprendizaxe autónomo, ou a habilidade para pescudar e utilizar información derivada de diferentes fontes. Tamén tentarase familiarizar ao estudiantado no manexo de ferramentas informáticas.					

Study programme competences	
Code	Study programme competences
A3	Evaluate and foreseeing, from relevant data, the development of a company.
A4	Elaborate advisory reports on specific situations of companies and markets
A6	Identify the relevant sources of economic information and to interpret the content.
A8	Derive, based on from basic information, relevant data unrecognizable by non-professionals.
A9	Use frequently the information and communication technology (ICT) throughout their professional activity.
A10	Read and communicate in a professional environment at a basic level in more than one language, particularly in English
A11	To analyze the problems of the firm based on management technical tools and professional criteria
A12	Communicate fluently in their environment and work by teams
B1	CB1-The students must demonstrate knowledge and understanding in a field of study that part of the basis of general secondary education, although it is supported by advanced textbooks, and also includes some aspects that imply knowledge of the forefront of their field of study
B2	CB2 - The students can apply their knowledge to their work or vocation in a professional way and have competences typically demonstrated by means of the elaboration and defense of arguments and solving problems within their area of work
B3	CB3- The students have the ability to gather and interpret relevant data (usually within their field of study) to issue evaluations that include reflection on relevant social, scientific or ethical
B4	CB4-Communicate information, ideas, problems and solutions to an audience both skilled and unskilled
B5	CB5-Develop skills needed to undertake further studies learning with a high degree of autonomy

B10	CG5-Respect the fundamental and equal rights for men and women, promoting respect of human rights and the principles of equal opportunities, non-discrimination and universal accessibility for people with disabilities.
C1	Express correctly, both orally and in writing, in the official languages of the autonomous region
C4	To be trained for the exercise of citizenship open, educated, critical, committed, democratic, capable of analyzing reality and diagnose problems, formulate and implement knowledge-based solutions oriented to the common good
C5	Understand the importance of entrepreneurial culture and know the means and resources available to entrepreneurs
C6	Assess critically the knowledge, technology and information available to solve the problems and take valuable decisions
C7	Assume as professionals and citizens the importance of learning throughout life.
C8	Assess the importance of research, innovation and technological development in the economic and cultural progress of society.

Learning outcomes			
Learning outcomes		Study programme competences	
Calcular a suma de termos dunha progresión		A9 A10 A12	B1 B10
Manexar os conceptos básicos da Recta real		A3	B2
Saber as características básicas dunha función		A8	B3 C4
Coñecer as funcións elementares		A8	B4 C6
Coñecer o concepto de límite dunha función nun punto e saber calcular límites		A6 A8 A11	B5 C5
Concepto de continuidade		A3	C8
Aplicación do Teorema de Bolzano para determinar a solución dunha ecuación		A11	
Concepto de derivada e concepto de elasticidade		A3 A8	C7
Obtención do polinomio de Taylor de grao un e dous. Aproximación dunha función nun punto		A8 A11	
Calcular os extremos dunha función		A8 A11	
Representación gráfica de funcións reais de variábel real		A8 A11	
Concepto de integral de Riemann en unha variábel		A3	
Identificar situacións vinculadas á titulación nas que podemos aplicar o concepto de integral e aplícalos a situacions ou casos reais de mercado		A4 A11	
Saber calcular integrais indefinidas, definidas e impropias		A8 A11	
Entender o concepto de matriz e saber operar con elas		A11	
Calcular o rango dunha matriz e a matriz inversa		A8	
Calcular o determinante dunha matriz, coñecer e utilizar as súas propiedades		A8 A11	
Usar os determinantes para o cálculo da matriz inversa e estudar o rango dunha matriz por menores		A11	
Coñecer a estrutura e características xerais dun sistema de ecuacións lineares		A3	
Discutir e resolver sistemas de ecuacións lineares		A3 A8	

Contents		
Topic	Sub-topic	

Tema 1. Introdución ás funcións reais de variábel real: A recta real.	Sucesión de números reais. Progresións. Función real de variábel real. Propiedades. Funcións elementares
Tema 2. Límites e continuidade de funcións reais de variábel real. Límite dunha función nun punto. Propiedades.	Límites infinitos e límites cara infinito. Álgebra de límites. Continuidade e descontinuidade. Tipos de descontinuidade. Propiedades das funcións continuas
Tema 3. Diferenciabilidade de funcións reais de variábel real	Derivada dunha función real de variábel real. Cálculo de derivadas. Elasticidade. Diferencial dunha función real de variábel real. Teoremas fundamentais do cálculo diferencial. Extremos relativos. Derivadas de orde superior ao primeiro. Teorema de Taylor. Concavidade e convexidade. Pontos de inflexión. Representación gráfica de funcións reais de variábel real.
Tema 4. Integral de Riemann dunha función real de variábel real	Concepto e construcción. Condicións de integrabilidade. Teoremas fundamentais do cálculo integral. Cálculo de primitivas. Integrals impropias.
Tema 5. Matrices	Conceptos básicos. Operacións con matrices. Rango dunha matriz. Matrices inversíbeis.
Tema 6. Determinantes	Determinante dunha matriz. Propiedades. Desenvolvemento dun determinante. Matriz inversa. Rango dunha matriz por menores.
Tema 7. Sistemas de ecuacións lineares	Definicións básicas. Teorema de Rouché Frobenius. Método de Gauss. Regra de Cramer.

Planning

Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student?s personal work hours	Total hours
Introductory activities	B1	1	2	3
Workbook	A3	0	5	5
Multiple-choice questions	A4	3	9	12
Guest lecture / keynote speech	A4 A6 A11 A12 B1 B2 B4 B5 C1 C5 C6	16	16	32
Problem solving	A8 A10 B10 C4	25	50	75
Supervised projects	A3 A6 A9 C8	0	7.5	7.5
Seminar	B3 C7	4	0	4
Mixed objective/subjective test	B2 B3 B4	2	8	10

Personalized attention		1.5	0	1.5
(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.				

Methodologies	
Methodologies	Description
Introductory activities	Presentación da materia. Duración estimada 1 hora
Workbook	Esta actividade refírese ao estudo e preparación pola parte do estudiantado, da materia para a súa posterior avaliación. Non será unha actividade presencial.
Multiple-choice questions	Haberá probas de resposta múltiple (tipo test). Estas probas estarán constituídas por preguntas con varias respuestas das que só unha será verdadeira, relativas aos conceptos teóricos e prácticos estudiados nas clases de sesión magistral e de solución de problemas
Guest lecture / keynote speech	Esta parte da docencia estará centrada na exposición dos contidos teóricos.
Problem solving	Consistirá na exposición e realización dos contidos prácticos dos diferentes temas, con participación pola parte do estudiantado.
Supervised projects	Consistirán na realización por parte do estudiantado de diversos exercicios, que se articularán en boletíns persoais. Será obligatorio os entregar nos prazos sinalados e poderá esixirse a súa defensa.
Seminar	Formaranse dous grupos de 15 persoas. Nestas sesións resolveránse de xeito colectivo as dificultades que podan xurdir coa materia. Serívan para un seguimento mais persoalizado do progreso do estudiantado.
Mixed objective/subjective test	Á fin do cuatrimestre haberá unha proba mixta (teórica e práctica). Esta proba será realizada en función da data oficial de avaliação que determine o Centro para esta materia.

Personalized attention	
Methodologies	Description
Supervised projects	Para a preparación das diferentes probas, o estudiantado disporá dos seguintes medio de comunicación con profesor:
Multiple-choice questions	- Titorías personais no despacho (no horario de titorías que estableza o profesor, a consultar na página web do Departamento ou no aplicación de xestión de grupos e horarios da Facultade)
Problem solving	- Correo electrónico do profesorado
Mixed objective/subjective test	
Seminar	Ademais, tamén será posibel a realización de titorías en datas e horas diferentes ás establecidas, previa solicitud por parte do estudiantado.

Assessment			
Methodologies	Competencies	Description	Qualification
Supervised projects	A3 A6 A9 C8	A súa ponderación na avaliação final é do 10%. Computarase só se a asistencia ás sesións magistrais, seminarios e as aulas de solución de problemas é de polo menos 2/3 do total de horas. O alumno que alcance a asistencia nalgún curso anterior ao 2016-2017, poderá solicitar que se lle recoñeza para o curso actual.	10
Multiple-choice questions	A4	A súa ponderación na avaliação final é do 30%. Poderán ser substituídas por probas escritas.	30

Mixed objective/subjective test	B2 B3 B4	A súa ponderación na avaliación final será do 60%	60

Assessment comments

Calificación de No presentado: Se otorgará esta calificación al estudiante que solo participe en actividades de evaluación que tengan una ponderación inferior al 20% de la calificación final, con independencia de la calificación obtenida.

Condiciones de realización de los exámenes: Durante la realización de los exámenes no se podrá tener acceso a ningún dispositivo que permita la comunicación con el exterior y/o el almacenamiento de información. Podrá denegarse la entrada al aula del examen con este tipo de dispositivos.

Plataforma virtual: Para seguir la asignatura será necesario utilizar la plataforma del departamento Moebius (<http://moebius.udc.es>). Para ello a cada estudiante se le facilitará un nombre de usuario y contraseña personales al comienzo del curso. La información necesaria para acceder a la plataforma virtual con estas credenciales se encuentra en <http://moebius.udc.es>. En dicha plataforma virtual estarán disponibles todos los materiales de la asignatura: resúmenes de los temas, diapositivas de las presentaciones, ejercicios, calificaciones de las pruebas de evaluación,etc.

Además, los estudiantes deberán emplear esta plataforma para descargar los boletines de ejercicios personalizados que habrán de resolver y entregar antes de la fecha programada.

Sources of information

Basic	- K. Sydsaeter, P. J. Hammond y A. Carvajal (2012). Matemáticas para el análisis económico. Pearson Madrid
Complementary	- K. Sydsaeter, P. J. Hammond y A. Carvajal (2012). Matemáticas para el análisis económico . Pearson Madrid - P. Alegre, C. Badía, F. J. Ortí, C. Rodón, J. B. Sáez, T. Sancho, J. Tarrío y A. Terceño (1990). Ejercicios resueltos de matemáticas empresariales 1 . AC, Madrid - F. M. Guerrero y M. J. Vázquez, eds. (1998). Manual de álgebra lineal para la economía y la empresa . Pirámide, Madrid - R. Caballero, S. Calderón, T. P. Galache, A. C. González, Mª. L. (2000). Matemáticas aplicadas a la economía y la empresa. 434 ejercicios resueltos y. Pirámide, Madrid - P. Alegre y otros (1995). Matemáticas empresariales . AC, Madrid - Galan, F.J. Y Otros (2001). Matemáticas para la economía y la empresa Ejercicios resueltos. Ed. AC. Madrid - J. Rodríguez Ruiz (2003). Matemáticas para la economía y la Empresa Vol I. Madrid, Ediciones Académicas - J. Rodríguez Ruiz (2003). Matemáticas para la economía y la Empresa vol. II. Madrid, Ediciones Académicas - Jarne, G.; Pérez-Grasa, I. Y Minguillón E (1997). Matemáticas para la economía. Álgebra lineal y cálculo diferencial. Ed. McGraw Hill. Madrid - E. Minguillón, I. Pérez Grasa y G. Jarne (2004). Matemáticas para la economía. Libro de ejercicios. Álgebra lineal y cálculo diferencial . McGraw-Hill, Madrid - Calvo, M. E. Y Otros (2003.). Problemas resueltos de matemáticas aplicadas a la economía y la empresa. Ed. AC. Madrid

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus

Matemáticas II/611G02010

Other comments

COÑECEMENTOS PREVIOS:

O estudiantado debería ter uns coñecementos básicos relativos ás Matemáticas aplicadas ás Ciencias Sociais I e II do Bacharelato e as dos cursos anteriores.

En particular:

Cálculo diferencial nunha variábel (funcións elementares, límites, continuidade, derivadas, extremos, convexidade, representación gráfica).

Álgebra linear (matrices, método de Gauss, sistemas de ecuacións lineares)

Na rede pode atopar axuda para se por ao día deses temas.

Algunhas ligazóns nas que podes atopar e lembrar os contidos e as competencias son:

Ministerio de Educación, Política Social y Deporte (2008), Proyecto DESCARTES. http://descartes.cnice.mec.es/descartes2/previas_web/index.html

A. González Pareja, S. Calderón, R. Hidalgo, M. Luque, R. Porto y M. Lafuente (2001), Aspectos básicos de Matemáticas para la Economía: Un texto virtual y abierto. <http://eco-mat.ccee.uma.es/libro/libro.htm>

G. Jarne, E. Minguillón y T. Zabal (2009) Curso básico de Matemáticas para estudiantes de Económicas y Empresariales. www.unizar.es/aragon_tres

Outras ligazóns de interese:

Khan Academy: <https://www.khanacademy.org/>

Khan Academy (en español): <http://www.youtube.com/user/KhanAcademyEspanol>

Khan Academy (en galego): <http://www.youtube.com/user/KhanAcademyPortugues>

P. Dawkins (2003-2009), Paul's online math notes. <http://tutorial.math.lamar.edu/> M. J. Osborne (1997-2003)

Mathematical methods for economic theory: a tutorial. <http://www.economics.utoronto.ca/osborne/MathTutorial/> Escuela de Matemática

Instituto Tecnológico de Costa Rica <http://www.cidse.itcr.ac.cr/cursos-linea/MATEGENERAL/index.htm>

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.